

TWEEDE ALMEERSE MEISJE SPOORLOOS VERDWENEN, kopte de lokale krant *Almere Vandaag* op dinsdag 27 maart 2007. Een week daarvoor had de krant bericht over de vermissing van Mia, vijftien jaar oud, ‘geblondeerd haar, dat meestal los of in een staart wordt gedragen’, ‘bruine ogen en een blanke huidskleur’, ‘1,67 meter lang’, ‘slank postuur’. Ze had de deur van haar ouderlijk huis in de Kruidenwijk achter zich dichtgetrokken en was niet meer teruggekeerd.

Het ‘tweede Almeerse meisje’ was Cassandra van Schaijk, en haar gezicht zou niet lang daarna te zien zijn op de flyers die haar vader Ben had laten afdrukken en met zijn auto rondbracht, dagen aaneen, kriskras door Almere en Amsterdam. Cassandra, breed glimlachend, kaarsrechte tanden, twee staartjes hoog op het hoofd, het rood-wit-blauwe kraagje van een witte, mouwloze polo keurig omgeslagen. Heldere, groenblauwe ogen die half verlegen, half brutaal, iets met de toeschouwer lijken te willen delen dat ze, in gelijke mate, willen achterhouden. Ik heb de foto inmiddels zo vaak gezien dat die af en toe simpelweg voor me opdoemt, een nabeeld na intensieve blootstelling op het netvlies.

‘Zaterdagochtend liep zij alleen over straat tusse [sic] 4-5 uur in Almere Stad. Sindsdien is zij vermist,’ luidde Ben van Schaijks onderschrift bij de foto van zijn dochter. ‘Ze is 1,70 lang, 17 jaar en ze praat met een Brabants accent.’

In de weken die volgden werd door Almeerders – op schoolpleinen en supermarkten, in de kerk en op internetfora – druk gespeculeerd over de twee vermiste meisjes. De geruchten werden steeds wilder, tot er in de collectieve verbeelding een heel cohort aan meisjes was ontstaan, verdwenen, gekidnapt, verkracht, vermoord.

Op 14 april 2007, precies drie weken na haar verdwijning, werd Cassandra's lichaam gevonden in de Almeerse Noorderplassen. Twee dagen later startte de politie een Team Grootschalige Opsporing, dat werd gelabeld als TGO21.

Op 10 mei berichtte *Almere Vandaag* dat de vijftienjarige Mia terecht was. Ze had geen zin om te vertellen waar ze was geweest. 'Jullie mogen denken wat jullie willen,' schreef ze op de socialenetwerksite voor jongeren *Almere4You*, 'het kan me niets schelen.'

De foto van Cassandra met de twee staartjes doet denken aan een andere foto die van begin af aan circuleert en uitgebreid te zien is geweest in regionale kranten, nieuwsitems van Omroep Flevoland en uitzendingen van allerhande misdaadprogramma's. Op deze foto draagt ze het haar los, het is glanzend bruin met de lichte rode gloed van een bijna uitgewassen spoeling. Perfect gave huid, twee moedervlekjes op haar linkerwang, grote zilveren ringen in haar oren. Het zwarte potloodlijntje onder haar ogen maakt ze scherp en helder als bliksemschichten. Een schoolfoto: je ziet het aan de belichting, de vaag wit-blauw gevlekte achtergrond van het studioscherm, de manier waarop ze haar linker-schouder dicht naar de camera draait en een beetje naar voren leunt. *Gewoon een leuke meid*, zoals Ben haar later herhaaldelijk zal omschrijven.

Op veel van de overige foto's die online staan ziet ze er anders

uit: over- en onderbelicht op hardcorefeestjes, uitgelaten, ogen wijdopen van de pep, middelvinger omhoog, bokkengroet, uitgestoken tong. Het verschil wordt opgevat als een discrepantie en zal, in de maanden en jaren na haar dood, zowel de media als de politie ertoe verleiden over haar te spreken als ‘een meisje met twee gezichten’.

Wie twee gezichten heeft, of een januskop, is niet helemaal te vertrouwen: het ene gezicht fungeert als dekmantel voor het andere, duistere, ware gezicht. Eeuwen spreektaal en de menselijke neiging om simplificatie te verwarren met helderheid hebben Janus, de Romeinse god van de poorten, het openen en sluiten, het begin en het einde, transitie en dualiteit (hij werd afgebeeld met aan beide kanten van zijn hoofd een gezicht), god van de ambiguïteit kortom, gereduceerd tot een metafoor van onbetrouwbaarheid en hypocrisie. ‘Laat u niet misleiden door die lieflijke foteaux,’ schreef de website GeenStijl op 3 april 2007 in een kort bericht over Cassandra’s vermissing. ‘Zo kleine huis op de prairie is Terror Cassie nou ook weer niet.’

Ik weet niet precies waarom het juist de foto van Cassandra met de twee hoge staartjes is die me aangrijpt. De glimlach, de rechte tanden, de aarzelende en toch ook zelfverzekerde blik. Ik weet niet of ze zich stoerder voordoet dan ze is, of liever.

Het is de enige foto die ze zelf heeft genomen. Geen schoolfoto, geen feestfoto: een selfie op haar slaapkamer. Aan de muur hangt een poster van twee tijgerwelpen. Kaarsen met panterprint, dekbedovertrek met panterprint. Een rol Demak’Up-watjes, ondefinieerbare flesjes met lotion, haargel, parfum.

Pas als ik op een middag voor de zoveelste keer zit te scrollen door vijftien jaar oude socialenetwerksites, zie ik dat Cassandra ergens een ‘persoonlijke tekst’ heeft achtergelaten. De persoon-

lijke tekst blijkt een verzameling slogans ('Your mother sucks cocks in hell'; 'Krank im kopf!') en foto's met bijschrift. Deze foto zit er ook tussen. 'Zo ben ik naar mobster geweest,' staat erbij, 'als schoolmeisje.' Smiley.

Mobster blijkt een hardstylefeest dat in juni 2006 plaatsvond in de voormalige Popzaal in Almere. Ineens lukt het me de foto te lezen. Die meisjesachtige onschuld was een performance, een interpretatie, een overdrijving. Met daaronder de vurige waarachtigheid van een verlangen waarop meisjes een patent hebben: gezien te worden, niet voor wie je bent, maar voor wie je zou kunnen zijn.

BEN: Zaterdag 24 maart was ik vroeg uit mijn bed, we gingen offertes rijden. Ik had mijn eigen bedrijf in sierbestrating en tuinhout toen. Ik kwam de slaapkamer uit en ik was m'n eigen, en ik kijk in de slaapkamer, en ik zie haar bed. Want ze moest bij de supermarkt gaan werken. Daarom had ik gezegd: Vier uur thuis. Ik doe die deur open en het bed is onbeslapen. Ik denk: huh? Ik naar die schoenen kijken. Schoenen niet thuis, jas niet thuis, bed onbeslapen. Ik dacht: hier klopt iets niet. Bellen bellen bellen. De hele tijd naar Cassandra bellen. Niet te pakken te krijgen. De telefoon ging nog heel lang over, maar op een gegeven moment was het klaar, afgelopen met die telefoon. Kilometers heb ik gereden, kilometers om te zoeken en te kijken. Nou, je vindt niks, want je weet niet waar je naartoe moet. Als een verward persoon rijd je rond.

DOOR DE GEMEENTE ALMERE was ik van september 2020 tot maart 2021 aangesteld als gastschrijver. Het was mijn opdracht om me ‘door de stad te laten inspireren’ en een boek te schrijven dat zich er afspeelde.

Men had een gemeubileerd appartement voor me geregeld op de elfde verdieping van een flat met de hoopvolle naam Silverline. Omdat ik geen huis meer had in Amsterdam, bracht ik mijn spullen naar een opslag en schreef me in als inwoner van de gemeente Almere. Ik kreeg een parkeerplek toegewezen op het plaatsje voor de flat. Met de oranje Fiat Panda, een derdehands-auto uit 2007 die ik kocht vlak na de verhuizing en die de eerste auto was die ik bezat, draaide ik na drie weken tijdens een hevige regenbui de vangrail in. De auto ging naar de sloop, maar als je met Google Streetview inzoomt op het pleintje voor de flat, zie je hem nog altijd staan. Ongedeerd, alsof hij achteruit de toekomst in is gereden.

Vanaf half oktober was het land opnieuw in lockdown gegaan. Almere leek, vanuit de grote ramen van mijn appartement op de elfde verdieping van de flat aan het Weerwater, stil en onbereikbaar ver weg. Toch daalde ik drie keer per dag af om door de lege stad te lopen. Soms deed ik boodschappen bij de Albert Heijn aan het 's-Hertogenboschplein in de Stedenwijk, maar vaker liepen we, mijn hond en ik, langs de Esplanade en het Flevoziekenhuis,

door de smalle, kronkelende paadjes van het Lumièrepark naar het Lumièrestrand, en verder, langs de achterliggende villa's van de Filmwijk. Of tegen de klok in langs het Weerwater: de getrapte gevels die de appartementen aan de Oeverpromenade een uiterlijk geven van vakantiehotels aan Ryanairvlucht-kusten, de experimentele nederzetting De Fantasie uit 1982, de hoek om, langs de ligplaats van in twijfelachtige staat verkerende bootjes waar af en toe iemand in leek te overnachten; jongens met ontblote bovenlijven, mannen met blikjes Schultenbräu. Een lijn van hoogspanningsmasten verbond de Stedenwijk met de Filmwijk en de Parkwijk aan de overkant van het Weerwater (en, vanuit een meer uitgezoomd perspectief: de Flevopolder met het oude land van Noord-Holland en Overijssel). We volgden de lijn van de kabels boven ons over een smal reepje land dat was aangelegd over het water. Het pad was overwoekerd, met aan weerszijden vermolmd steigers die misschien ooit een functie hadden vervuld als aanlegplaatsen. Aan het uiteinde van de strook stond een mast die de kabels verbond met de volgende mast, waarvoor midden in het Weerwater speciaal een minuscuul eilandje was aangelegd.

Altijd als ik langs die masten liep moest ik denken aan de jongen van eenentwintig die op de dag dat ik naar Almere verhuisde in een ervan omhoog was geklommen en zichzelf had geëlektrocuteerd. Als er vrienden op bezoek waren en met me meeliepen bleef ik staan om erover te vertellen, al wist ik er nauwelijks iets van. Het leek betekenisvol, alsof zijn geschiedenis, wat die ook was geweest, met de mijne was verbonden door het toeval van die datum. Pas veel later, toen ik keek of er meer informatie bekend was over het incident, kwam ik erachter dat de jongen helemaal niet geëlektrocuteerd was, maar gevallen. Men wist niet of het een ongeluk was of zelfdoding, maar wat er verder ook wel of

niet door de politie werd onderzocht en gevonden, niemand rapporteerde er meer over.

Ergens tijdens mijn eerste dagen in Almere, toen de cafés nog open waren, nodigde mijn huisbaas Marco me uit voor een borrel om de hoek bij café Den Enghel. Marco is iemand die nergens van opkijkt en voortdurend in de weer is. Hij draagt klusbroeken met klodders verf erop en schoenen waar je kokende olie overheen zou kunnen morsen. Lachend kwam hij de boel redden toen ik kortsluiting veroorzaakte door de stoomoven te laten overstromen, en even vrolijk betaalde hij de rekening van de slotenmaker die, toen ik mezelf op een middag had buitengesloten, het geavanceerde slot aan gort zaagde.

Hij woonde ooit zelf in de flat die hij nu verhuurt, maar een paar jaar geleden heeft hij met zijn vrouw een huis gebouwd in de groene, experimentele woonwijk Oosterwold tussen Almere en Zeewolde. Ze hebben een tuin met fruitbomen en een kas, katten, kippen en, tot ieders verrassing, een pauw. Marco is al meer dan vijftientig jaar eindredacteur bij Omroep Flevoland. De geschiedenis van Almere, die een breed spectrum van menselijke klein- en grootsheid beslaat, kent hij vanbinnen en vanbuiten. De megalomane fantasieën van politici, ambtenaren en ondernemers; het gekonkel in de gemeentepolitiek; de onwil van bewoners zich te voegen naar de voor hen uitgedachte woonidealen. De triomfen, de fiasco's.

Het is Marco die me, die middag in Den Enghel, vertelt over 'dat meisje in de Noorderplassen'. Haar vermissing, de zoektocht, de vondst van haar lichaam, het gebrek aan stille en minder stille getuigen, de wanhopige roep om tips. Hij herinnert het zich om dezelfde reden als waarom de meeste Almeerders het zich herinneren: omdat het een unieke gebeurtenis was. Almere kende

allerlei vormen van criminaliteit, maar tienermeisjes die zomaar dood aanspoelden was daar niet een van.

Eén ding in het bijzonder is Marco bijgebleven: de stille tocht die werd georganiseerd niet lang nadat het lichaam was gevonden. Omroep Flevoland ging erheen om te filmen. Mensen hadden niet alleen massaal bloemen en kaarsjes meegenomen, maar ook Nederlandse vlaggen. Hij herinnert zich de sfeer als op het randje van grimmig. Er was veel politie op de been, er werd gevreesd voor opstootjes. Iedereen wist hoe er in Cassandra's vriendengroep werd gedacht over 'buitenlanders'. En tegen die tijd waren de geruchten allang op gang gekomen dat er jongens bij haar dood betrokken waren, en dat die jongens niet wit waren.

FOLKERT VAN DEKKEN is teamleider van het Team Grootschalige Opsporing (TGO) Midden-Nederland, gevestigd in het politiebureau aan de Baljuwstraat in Almere.

Hij is een Fries die naar eigen zeggen kan doorgaan voor een Marokkaan, een Turk, een Italiaan of een Spanjaard, afhankelijk van de context. Zwarte wenkbrauwen houden zijn helderblauwe ogen bijeen, zijn donkere haar draagt hij in stekels omhoog; een kapsel dat naadloos aansluit bij zijn energie, die onuitputtelijk lijkt en, zoals ik gauw ontdek, voortkomt uit een zeldzame vorm van gedrevenheid die wel iets te maken heeft met zaken als carrière en ego, maar minstens evenveel met zoiets als innerlijke noodzaak en een sterke wil om tot het uiterste te gaan in welke zoektocht hij op dat moment ook onderneemt.

Hij praat met het tempo van iemand die het praten achter de rug wil hebben; slikt woorden in om sneller bij het einde van een zin te zijn, zodat hij aan een nieuwe kan beginnen. Het liefst zou hij, vermoed ik, zijn hele boodschap in één keer, woordeloos en via de kracht van telepathie, bij zijn toehoorder in het bewustzijn parkeren. Ze noemen hem, niet bijster origineel, wel accuraat, de pitbull. Als ik te lang niets van me laat horen appt hij me. *Hoe is het met de schrijfster?*

‘Kijk niet naar me,’ zegt hij op een middag, ‘en vertel me hoe lang ik ben en wat de kleur is van mijn ogen.’